

A GYAKORLATI KÉPZÉS HELYZETE A TANÍTÓKÉPZŐ INTÉZETEKBEN 1945-1959 KÖZÖTT

Molnár Béla

Berzsenyi Dániel Főiskola, Testnevelési és Művészeti Főiskolai Kar, Tanítóképző Intézet, Szombathely
mbela@deimos.bdtf.hu

Kulcsszavak: neveléstörténet, tanítóképzés, gyakorlati képzés

A tanítóképzéssel kapcsolatosan számos könyv, kiadvány, tanulmány jelent meg, de ezekben a művekben a jelzett korról csak felszínesen szóltak. A tanítóképzés történetében ezt az időszakot a “visszalépés” korszakaként jegyzik, kevés a tartalmi elemzés, számos szakirodalomban a képzés strukturális változásáról számolnak csupán be.

A kutatás célja, hogy feltárja és bemutassa a magyar tanítóképzés helyzetét az 1945-1959 közötti érában, elsősorban tartalmi oldalról megközelítve a témát.

A magyar tanítóképzés Magyarország kulturális értékeinek becses darabja. A tanítóképzés azáltal vált értéké, hogy több évszázados története alatt közös szakmai értékek képződtek. Ezek közül a szakmai értékek közül a gyakorlati képzést vizsgálom a címben jelzett időszakban.

A kutatás során elsődleges, primer forrásokra támaszkodtam: tanterveket (a tanítóképzők számára kiadott 1911-es, 1925-ös, 1950-es, 1953-as tantervek), szabályzatokat (Tanítójelöltek gyakorlóévének szabályzata (1951) Tankönyvkiadó, Bp.) használtam fel. Tanulmányom elkészítésekor felhasználtam az interjúk során összegyűjtött adatokat is.

A gyakorlati képzés szakkifejezést a szakemberek képzésében tágabb és szűkebb értelemben használják. A tanítóképzésben a szélesebb értelmű változatát, akkor használjuk, amikor általában az elméleti ismeretek gyakorlatban való alkalmazásáról beszélünk. Szűkebb értelemben vett gyakorlati képzés során a leendő tanítókat a tanítói tevékenységükhöz szükséges gyakorlati készségekre, képességekre tanítjuk. A gyakorlati képzés keretében a tanítójelöltek elsajátítják a pedagógiai technológiát, a módszertani kultúrát, ami a tudatos tanítási tevékenységhez szükséges. A gyakorlati képzés folyamatában valósul meg a leendő tanítók szakmai felkészítése, aminek következtében kialakul szakmai kompetenciájuk, mesterségbeli tudásuk. Értekezésemben a szűkebb értelmezésről szólok.

Tanulmányom fejezeteiben bemutatom a “gyakorlati képzés” terminus technikus értelmezését; a pályára való felkészítés történeti alakulását; röviden írok az elméleti felkészítésről; meghatározom a gyakorlati képzés helyét a tantárgycsoportok, tantárgyak között; összehasonlítást, elemzést végzek a gyakorlati képzés helyzete, arányai, struktúrája, tartalma tekintetében; végül különböző szempontok segítségével a gyakorlati képzés minőségéről számolok be, felvázolom a gyakorlati képzés értékeit.